

HENRYK JURKIEWICZ

NEOGEŃSKA MIKROFAUNA W KARPATACH
W DZIELCU KOŁO JASŁA

*Neogene microfauna in the vicinity of Dzielec near Jasło
(Central Carpathians)*

Abstract. Notatka poniższa zawiera listę fauny neogeńskiej (prawdopodobnie miocenijskiej) pochodzącej z iłóupków i iłów szarych silnie wapnistych, które leżą na warstwach krośnieńskich w Dzielecu koło Jasła. Autor pozostawia otwarte pytanie, czy wymienione warstwy z fauną należą jeszcze do warstw krośnieńskich górnych, czy też są to już osady miocenu, które leżą niezgodnie na sfałdowanym i zerodowanym fliszu.

W roku 1954 prof. dr A. Tokarski polecił mi opracowanie na wartość mikrofauny próbek pochodzących z płytkich wierceń dla celów kartograficznych, wykonanych w rejonie Dzieleca, dla wyjaśnienia skomplikowanej budowy geologicznej w tym rejonie. Ciekawe faunistycznie były próbki pobrane z iłóupków, lub iłów szarych wapnistych. Zawierały one bardzo bogatą faunę, złożoną głównie z otwornic o wapiennych skorupkach.

Lista tej fauny jest następująca:

Rodzina Ammodiscidae

Ammodiscus sp. (aff. *miocenicus* Karrer)

Ammodiscus sp.

Rodzina Lituolidae

Cyclammia pusilla Brady

Rodzina Textularidae

Textularia mariae d'Orb. var. *inermis* d'Orb.

Rodzina Valvulinidae

Valvulina capreolus (d'Orb)

Valvulina sp. (aff. *pennatula* Batsch)

Martinottiella communis (d'Orb)

Rodzina Miliolidae

Quinqueloculina aglutinans (d'Orb)

Spiroloculina tenuissima Rss.
Sigmoilina plana Smigielska
Triloculina conscobrina d'Orb.

Rodzina Lagenidae

Lenticulina gibba (d'Orb)
Lenticulina spectabilis (Rss.)
Lenticulina peregrina (Schwager)
Lenticulina subplanata (Rss.)
Lenticulina sp. 1
Lenticulina sp. 2
Planularia sp.
Marginulina hirsuta d'Orb.
Marginulina sp. (aff. *costata* Batsch)
Marginulina kochii (Rss.)
Marginulina armata Rss.
Robulus calcar (Linne)
Robulus crassus (d'Orb.)
Robulus inornatus (d'Orb.)
Robulus submamiligerus (Cushman)
Robulus macrodiscus (Rss.)
Robulus sp. (aff. *dubius* Seguenza)
Robulus subangulatus (Rss.)
Robulus wiliamsoni (Rss.)
Robulus sp. (aff. *clerici* Fornasini)
Robulus cf. *sternalis* Berthelin
Robulus nitidus (d'Orb.)
Robulus similis (d'Orb.)
Robulus sp. (aff. *achinatus* d'Orb.)
Robulus sp. 1
Robulus sp. 2
Robulus sp. 3
Dentalina emanciata Rss.
Dentalina forcimen (Soldani)
Dentalina sp. (aff. *vermiculum* Rss.)
Nodosaria bacillum var. *minor* Hantken
Nodosaria sp.
Nodosaria vertebralis Batsch
Nodosaria pyrula d'Orb.
Nodosaria affinis Rss.
Nodosaria pyrula d'Orb. var. *semirugosa* d'Orb.
Nodosaria sp. (aff. *corsicana* Cushman)
Nodosaria ludwigi Rss.
Pseudoglandulina laevigata (d'Orb.)
Pseudoglandulina rotundata (Rss.)
Saracenaria italica DeFrance
Saracenaria sp.
Lingulina costata d'Orb.
Frondicularia advena Cushman
Lagena laevis Montagu
Lagena multicosta Karrer

- Lagena sulcata* Walker et Jacob
Lagena aspera Rss.
Lagena gracilis Williamson
Lagena hispida Rss.
- Rodzina Polymorphinidae
Guttulina problema d'Orb.
Globulina gibba d'Orb.
Glandulina radricula (Linne)
Pyrulina fussiformis (Reomer)
Pyrulina gutta d'Orb.
Dimorphina variabilis Naugéboren
- Rodzina Nonionidae
Nonion umbilicatum (Montagu)
Nonion soldani d'Orb.
Nonion sp.
Elphidium macellum (Fichtel et Moll)
- Rodzina Heterohelicidae
Nodogenerina proximia (Silvestri)
Nodogenerina hirsuta (d'Orb.)
Nodogenerina albatrosii Cushman
Nodogenerina adolphina (d'Orb.)
Nodogenerina elegans (d'Orb.)
Nodogenerina scalaris (Batsch)
Nodogenerina hispida (d'Orb.)
- Rodzina Buliminidae
Bulimina pupoides d'Orb.
Bulimina inflata Seguenza
Bulimina buchiana d'Orb.
Bulimina aculeata d'Orb.
Bolivina polonica Bieda
Bitubulogenerina reticulata Cushman
Reussella pulchra Cushman
Reussella sp.
Uvigerina bellicostata Luczkowska
Uvigerina tenuistriata Rss.
Uvigerina canariensis d'Orb.
Uvigerina sp.
Spihonodosaria sp.
- Rodzina Rotaliidae
Spirillina limbata Brady
Discorbis (aff. *baconica* Hantken)
Discorbis patelliformis (Brady)
Discorbis orbicularis (Terquem)
Valvulineria friedbergi Bieda
Valvulineria allomorphinoides (Rss.)
Valvulineria sp.
Gyroidina soldani d'Orb.
Gyroidina neosoldani Brotzen
Eponides punctatus Le Roy
Eponides sp. (aff. *punctatus* Le Roy)

- Eponides haidingeri* d'Orb.
Siphonina tubulosa Cushman
Siphonina bradyana Cushman
Rotalia beccari Linne
- Rodzina Amphisteginidae
Asterigigerina planorbis d'Orb.
Amphistegina sp.
- Rodzina Cassidulinidae
Cassidulina punctata Rss.
Cassidulina laevigata d'Orb.
Cassidulina oblonga Rss.
Cassidulina sp. (aff. *calabra* Seguenza)
Cassidulina subglobosa Brady
Cassidulinoides sp. (aff. *parkerianus* Brady)
- Rodzina Chilostomellidae
Chilostomella ovoidea Rss.
Pullenia miocenica Kleinpell
Pullenia sp.
Sohaeroidina bulloides d'Orb.
- Rodzina Globigerinidae
Globigerina bulloides d'Orb.
Globigerinoides triloba (Rss.)
Globigerinoides conglobatus (Brady)
Globigerinella aequilateralis (Brady)
Candorbulina universa Jedlitschka
- Rodzina Globorotaliidae
Globorotalia crassula Cushman et Stewart
Globorotalia menardi var. *tumida* (Brady)
Globorotalia sp.
- Rodzina Anomalinidae
Planulina wuellerstorfi (Schwager)
Cibicides lobatulus (Walker et Jacob)
Cibicides pseudoungerianus Cushman
Cibicides ungerianus (d'Orb)
Cibicides ungerianus (d'Orb) var. *ornata* Cushman
Cibicides sp.
Spirialis sp.
Otolity
Kolce jeżowców
Igły gąbek

Ogólny charakter wymienionego zespołu jest młody i reprezentuje on starsze ogniwa neogenu — prawdopodobnie miocen. Za słusznością tego wniosku przemawia fakt występowania takich otwornic jak: *Textularia mariae* var. *inermis*, *Nonion soldani*, *Bulimina pupoides*, *Pseudoglandulina rotundata*, *Bolivina polonica*, *Candorbulina universa*, *Bitubulogenerina reticulata*, *Uvigerina bellicostata*, *Valvulineria friedbergi*, których zasięg czasowy ograniczony jest tylko do epoki miocenińskiej oraz *Quinqueloculina aglutinans*, *Pseudoglandulina laevigata*, *Nodogenerina adolphina*, *Guttulina problema*, *Bulimina aculeata*, *Rotalia beccari*, *Pyrulina fuffifor-*

mis, *Cassidulina crassa*, *Cassidulina oblonga*, *Cassidulina punctata*, *Pullenia miocenica*, *Globigerinella aequilateralis*, *Globorotalia scitula*, *Reussella pulchra*, *Robulus calcar* i wiele innych występujących od podstawy miocenu do dziś. Również mgr E. Łuczowska po przeglądnięciu powyżej podanego spisu fauny z Dzieleca jest zdania, że chodzi tu o faunę najprawdopodobniej dolnotortonską.

W związku z powyższym powstaje pytanie, z jakimi warstwami, które dostarczyły tej fauny, ma się do czynienia: czy są to jeszcze warstwy krośnieńskie górne, czy też mamy tu osady karpackiego morza miocenijskiego leżące niezgodnie na sfałdowanym i zerodowanym fliszu, podobnie jak to jest w Brzozowej i Gromniku (Bieda 1936). Dalsze szczegółowe badania geologiczne dopiero mogą wyjaśnić tę sprawę.

WYKAZ LITERATURY

REFERENCES

1. Bieda F. (1936) Miocen Brzozowej i Gromnika i jego fauna otwornicowa, *Pol. Tow. Geol. Rocznik* XII.
2. Brady H.B. (1884), Report on the Foraminifera H.M.S. „Challenger” 1873 — 1876 Zoology, vo. IX. London.
3. Łuczowska E. (1955), „O tertonkich otwornicach z warstw chodenickich i grabowieckich okolic Bochni” *Rocznik Pol. Tow. Geol.*, t. XXIII Kraków.
4. Łuczowska E. (1958), „Mikrofauna miocenijska przedgórze karpackiego”. *Kwartalnik Geol.*, t. 2. Wyd. Geol., Warszawa
5. d'Orbigny A. (1846), „Foraminiferes fossiles du Bassin Tertiaire de Vienne”. *Gide et Comp., Paris*.
6. Reuss A.E. (1862), „Die Foraminiferen — Familie der Lagenideen”. *Sitzungsber. K. Akad. Wiss. Bd. 46* Wien.
7. Reuss A.E. (1867), „Die fossile Fauna der Steinsalz Ablagerungen von Wieliczka in Galizien”, *Sitzungsber. k. Akad. Wiss. Bd. 55*, Wien.
8. Śmigielńska T. (1957), „Otwornice miocenijskie z Gliwic Starych” *Rocznik Pol. Tow. Geol.*, t. XXV, Kraków.

SUMMARY

In the year 1954 the author determined the microfauna from shallow test bore-holes drilled in the vicinity of Dzielec. Some samples contained an abundant calcareous microfauna, probably of Lower Tortonian age (for list of microfauna see polish text, p. 243). According to Professor A. Tokarski the beds containing the microfauna are overlying the Upper Krosno beds of the Silesian series, composed of grey clayey and marly shales. The question arise, whether the beds in question are belonging still to the Upper Krosno beds, or whether they represent Miocene sediments lying unconformably on the folded and eroded Flysch.